

EL LLENGUATGE

Què han de dir!

Amb una perifrasi formada pel verb *haver*, la preposició *de* i un infinitiu, expressem l'obligació o la necessitat de fer l'acció indicada per aquest infinitiu. Quan ens hi referim sucintament, especialment a fi de combatre l'ús de les solucions castellanitzants formades amb el verb *tenir*. — «tenir de» i «tenir que» — l'anomenem temps d'obligació, però una explicació més detallada exigeix també la indicació de la necessitat, amb què es cobreix d'una manera més exacta, encara que no ben bé completa del tot, la significació d'aquesta perifrasi. Si diem *Ha d'entrar cada dia a les nou* expressem, sens dubte, una obligació, però si diem *M'he de comprar unes sabates* es tracta més aviat d'una necessitat. Certes frases, com és ara *Li he de dir una cosa molt important*, es poden situar en una zona imprecisa o intermèdia, i encara en podríem trobar d'altres que més aviat semblarien ultrapassar el camp de significació constituït pels dos conceptes esmentats. Així, en una frase com *Ha de tenir molta feina, que no em digui res*, s'expressa una deducció lògica, que voreja la probabilitat: la idea expressada per aquesta frase, efectivament, és molt propera, gairebé equivalent, a la que indicariem dient *Deu tenir molta feina, que no em digui res*.

Amb aquesta perifrasi formem també oracions que per la seva estructura són interrogatives però que són exclamatives per l'entonació, amb les quals tant expressem que considerant les circumstàncies que concorren en un fet ja és d'esperar que algú faci o digui precisament allò que fa o que diu, com ben al contrari — amb una entonació diferent —, que no és pas d'esperar que faci o que digui allò que hom anuncia que farà o que dirà: *Què ha de fer, aquest!*, *Què has de dir, tu!* Anàlogament, amb una estructura que s'algunya ja de la de les oracions interrogatives, francament exclamativa: *Què han de tenir por!*, *Què han d'anar-hi!*, *Què ha de córrer aquell!* El castellà sol fer servir, en aquests casos, la perifrasi formada amb el verb «*ir*» i la preposició «*a*» (més infinitiu), raó per la qual, algú, calcant-ne el model, la fa servir també en català. És cert que la nostra llengua té també la perifrasi *anar a* més infinitiu, però és únicament lícit d'usar-la amb valor de futur immediat.

Albert Jané